III. *Hinc* AUGUSTINUS ait *lib. de bono Conjug. cap.* 16. [fortè an. 401. *in Africa.*]

Vitia parentum filiis non imputantur.

UNdecumque [g] homines naſcantur, ſi parentum vitia non ſectentur, & Deum rectè colant, honeſti, & ſalvi erunt. Semen enim hominis ex qualicumque homine, Dei creatura eſt; & eo malè utentibus malè erit, non ipſum aliquando malum erit. Sicut autem boni filii adulterorum, nulla eſt defenſio adulterii [h]; ſic mali filii conjugatorum nullum eſt crimen nuptiarum.

[g] *Sent.* 4. *diſt.* 33. XXXII. *q.* 4. *ſicut.* §. *undecumque in fine.* Ivo *in prologo & p.* 6. *c.* 415. Pann. *in prologo c.* 29.
[h] *al.* adulteriorum. *orig.*

IV. *Item* JOANNES CHRYSOSTOMUS *Homil.* 3. in Matthæum [i]. [c. an. 400. *Conſtantinopoli.*]

De eodem.

NUmquam [k] de vitiis erubeſcamus parentum, ſed unum illud quæramus α, & amplectamur, virtutem videlicet. Hujuſmodi enim, etiamſi alienigenam quis habeat matrem, etiamſi fornicatione pollutam, vel quolibet ejuſmodi dedecore ſordidatam; nihil tamen de ejus aut vilitate fuſcabitur, aut crimine polluetur. Quòd ſi fornicatorem ipſum ad meliora converſum nequaquam prior vita commaculat, multò magis ex meretrice natus, & adultera, ſi propria virtute decoretur, parentum ſuorum non dedecoratur opprobriis. *Item infrà.* §. 1. Non eſt omnino, nec de virtute, nec de vitio parentum aut laudandus aliquis, aut culpandus: nemo inde verè aut obſcurus aut clarus eſt: immò etiam (ſi quiddam à communi β opinione abhorrens dicendum eſt) neſcio quomodo ille magis reſplendet, qui ex parentibus à virtutibus prorſus alienis, ipſe tamen fuerit de virtute mirabilis.

[i] Ad illa verba, *Judas autem genuit &c.*
[k] *Sent. ibid.* Ivo, *p.* 6. *c.* 414.

¶ CORR. ROM. α *Quæramus.*] In verſione, quæ nunc vulgata eſt, legitur, *atque omnibus ſtudiis aſſequamur nobilitari propriarum honore virtutum.* Græcè integer locus ita habet. παιδεύων καὶ ἡμᾶς διὰ τούτων μηδέποτε ἐγκαλύπτεσθαι ἐπὶ τῇ τῶν προγόνων κακίᾳ, ἀλλ᾽ ἓν μόνον ἐπιζητεῖν τὴν ἀρετήν.
β *Si quiddam à communi.*] Sic eſt emendatum ex Græco εἰ δὲ χρὴ τι καὶ παράδοξον εἰπεῖν. Anteà legebatur, quemadmodum ferè & in vulgata verſione, & apud Ivonem, *ut conſideratius aliquid dicamus, aut expreſſius.*

V. *Item* HIERONYMUS in Epiſtola ad Pammachium contra errores Joannis Hieroſolymitani. [c. an. 393. *è Palæſtina Romam.*]

Non parentum, ſed propria culpa quemque condemnat.

NAſci [l] de adulterio, non eſt ejus culpa, qui naſcitur; ſed illius, qui generat. Quomodo in ſeminibus non peccat terra, quæ fovet; non ſemen, quod in ſulcis jacitur; non humor, & calor, quibus temperata frumenta in germen pullulant; ſed, verbi gratiâ, fur, & latro, qui fraude & vi eripit ſemina: ſic in generatione hominum recipit terra, id eſt, vulva, quod ſuum eſt; receptum confovet, confotum corporat, corporatum in membra diſtinguit, & inter illas ſecretas ventris anguſtias Dei manus ſemper operatur, idemque eſt corporis creator, & animæ. Noli deſpicere bonitatem figuli tui [m], qui te plaſmavit, & fecit, ut voluit. Ipſe eſt Dei virtus [n], & Dei ſapientia, qui in utero Virginis ædificavit ſibi domum. Jephte [o] inter viros ſanctos Apoſtoli voce numeratus meretricis eſt filius. Sed audi, Eſaü de Rebecca, & Iſaac genitus hiſpidus tam mente, quàm corpore, quaſi bonum triticum in lolium, avenáſque degenerat: quia non in ſeminibus, ſed in voluntate naſcentis cauſa vitiorum eſt, atque virtutum.

[l] Ivo, *p.* 6. *c.* 413.
[m] *Eccleſ.* 33.
[n] 1. *Cor.* 1.
[o] *Jud.* 11.

VI. *Item* AUGUSTINUS contra Fauſtum, *lib.* 22. *c.* 64. [c. an. 402. *in Africa.*]

Iniquitates parentum filiis obeſſe non poſſunt.

SPonſus ille, qui vocaturus erat ad nuptias [p] bonos & malos, ſuis congruens invitatis, naſci etiam voluit de bonis & malis: quo exemplo diſcant fideles parentum ſuorum iniquitates ſibi obeſſe non poſſe.

[p] *Matth.* 22.

¶ CORR. ROM.] Apud B. Auguſtinum *lib.* 22. *contra Fauſtum, c.* 64. ſic legitur: *Fideles enim ejus venturi ex omnibus gentibus, etiam exemplo carnis ipſius diſcere debuerunt parentum ſuorum iniquitates ſibi obeſſe non poſſe. Proinde ſponſus ille ſuis congruens invitatis, qui vocaturus erat ad nuptias bonos & malos, etiam naſci voluit de bonis & malis.* Et ex his compoſitum eſt hoc Caput.

VII. *Item* GREGORIUS I. ad Columbum Epiſcopum Numidiæ, *lib.* 10. *Epiſt.* 8. [an. 601. *Româ in Numidiam.*]

Non aliena culpa, ſed propria aliquem ab eo, quo fungitur, dejicit gradu.

SAtis perverſum, & contra Eccleſiaſticam probatur eſſe cenſuram, ut fruſtrà pro quorumdam voluntatibus quis privetur, quem ſua culpa, vel facinus ab officii, quo fungitur, gradu non dejicit.

VIII. *Item* HIERONYMUS. [c. an. 400. *in Palæſtina.*]

Ex adulterinis nati conjunctionibus à Sacerdotio non prohibentur.

DOminus [q] noſter Jeſus Chriſtus voluit non ſolùm de alienigenis, ſed etiam de adulterinis commixtionibus naſci, nobis magnam fiduciam præſtans, ut qualicumque modo naſcamur, dum tamen ejus veſtigia imitemur, ab ipſius corpore non ſeparemur, cujus per fidem membra effecti ſumus. Et ſicut ille verus eſt Pontifex ex adulterinis natus conjunctionibus: ita qualicumque ordine natus ſit aliquis, tantùm [r] ut perfectam fidem habeat, & quod fide tenet, operibus impleat, ſitque literatus, & vir unius uxoris; nequaquam à Sacerdotio repellitur. Judas [s] enim Patriarcha concubuit cum Thamar nuru ſua, & ex illo concubitu nati ſunt Phares, & Zaran: inde poſteà Salmon, qui fuit dux in deſerto: inde Obeth [t] α; inde quoque Booz, qui fuit pater David. Ex illa ergo progenie origo ducitur Chriſti, qui verus Sacerdos eſt; ideóque ſi filii ejus ſumus, quæ ipſe fecit, nos imitari debemus.

[q] Anſel. *l.* 6. *c.* 149. Polyc. *l.* 2. *tit.* 31.
[r] *al.* tamen.
[s] *Gen.* 38.
[t] *Ruth.* 4.

¶ CORR. ROM. α *Inde Obeth.*] In primo capite Evangelii S. Matthæi, Booz dicitur genuiſſe Obeth.

IX. *Item* AUGUSTINUS de unico Baptiſmo contra Donatiſtas, *lib.* 1. *cap.* 15. [c. an. 412. *in Africa.*]

A populo Dei non ſeparat aliquem materna conditio, ſed propria culpa.

ISmaël [u], ut ſepararetur à populo Dei, non obfuit mater ancilla, ſed obfuit fraterna diſcordia: nec profuit poteſtas uxoris; cujus magis filius erat; quia per ipſa jura conjugalia, & in ancilla ſeminatus erat, & ex ancilla ſuſceptus.

[u] Ivo, *p.* 6. *c.* 61. Pann. *l.* 6. *c.* 47.

CONTRA ſcribens

GRATIAN. 3. *Pars.*

X. BONIFACIUS Martyr Echeldobaldo [1] Regi Anglorum. [an. 750. *è Germania in Angliam.*]

Vitia parentum etiam ad poſteros transferuntur.

SI gens [x] [2] Anglorum (ſicut per iſtas provincias divulgatum eſt, & nobis in Francia, & in Italia improperatur, & ab ipſis Paganis improperium eſt) ſpretis legalibus connubiis, adulterando, & luxuriando ad inſtar Sodomiticæ gentis fœdam vitam duxerit; de tali commixtione meretricum æſtimandum eſt degeneres populos, & ignobiles, & furentes libidine fore procreandos, & ad extremum univerſam plebem ad deteriora & ignobiliora vergentem, & noviſſimè nec in bello ſeculari fortem, nec in fide ſtabilem, & nec honorabilem hominibus, nec Deo amabilem eſſe venturam: ſicut aliis gentibus Hiſpaniæ [3], & Provinciæ, & Burgundionum populis contigit: quæ ſic à Deo recedentes fornicatæ ſunt, donec Judex [y] omnipotens talium criminum ultrices pœnas per ignorantiæ α Legem Dei eſt [z], per Saracenos venire, & ſævire permiſit.

[x] Ivo, *p.* 6. *c.* 224.
[y] *al.* vindex.
[z] *al.* etiam.

¶ CORR. ROM. α *Per ignorantiæ.*] In Epiſtola B. Bonifacii Martyris, (quæ una cum multis aliis extat manuſcripta in codice ſæpe memorato Bibliothecæ Dominicanæ) legitur: *per ignorantiam Legis Dei, & per Saracenos, &c.* cum qua lectione concordant aliquot vetuſta Gratiani exemplaria, & ferè etiam Ivo.

¶ PITH. [1] *Echeldobaldo.*] V. C. *Echelboldo.* al. *Æchelbaldo.* Vide VVeſtmon. *p.* 306. & 309.
[2] *Si gens.*] Refert partem iſtius capit. Nauclerus *p.* 662.
[3] *Gentibus Hiſpaniæ.*] *Lib.* 7. *Capit. c.* 142. 143.

XI. *Unde* URBANUS II. in fine ſuperioris Capitis [a] diſtinguendo ſubjunxit. [an. 1089. *in Apulia.*]

[a] Suprà *ead. c. Presbyterorum.*

Si religioſi inventi fuerint filii Sacerdotum, ordinentur.

NIſi aut in Cœnobiis, aut in Canoniis [b] religioſè probati fuerint converſari.

[b] *al.* Canonicis.

¶ CORR. ROM.] Rubrica hujus Capitis abeſt ab aliquot vetuſtis (neque enim eſt ulla capitis diſtinctio) & præponitur ſequenti Capiti, *Apoſtolica.*

XII. *Item* ALEXANDER II. [c. an. 1065. *Romæ.*]

De eodem.

APoſtolica [c] autoritate præcipimus vobis, ut ſi eum, qui ab Eccleſia electus eſt, altero digniorem eſſe, Canonicámque ejus electionem probaveritis; fulti noſtra autoritate conſecretis. Nam pro eo, quod filius Sacerdotis dicitur, ſi ceteræ virtutes in eum conveniant, non rejicimus; ſed ſuffragantibus meritis connivendo eum recipimus.

[c] Anſel. *l.* 6. *c.* 29.

Hoc autem, quod de filiis Sacerdotum dicitur, ex diſpenſatione Eccleſiæ introductum videtur: & quod ex diſpenſatione introductum, ad conſequentiam regulæ trahi non poterit. Unde ſcribit

GRATIAN.

XIII. URBANUS PAPA II. Bartholomæo Turon. Archiepiſcopo. [Immò Alexander II. c. an. 1070. *Româ in Galliam.*]

Filii Sacerdotum non prohibentur ab Epiſcopatu, ſi ceteræ virtutes in eis inveniantur.

CEnomanenſem [d] Electum pro eo, quod filius Sacerdotis dicitur, ſi ceteræ virtutes in eum conveniunt, non rejicimus; ſed, ſuffragantibus meritis patienter ſuſcipimus: non tamen, ut hoc pro regula in poſterum aſſumatur; ſed ad tempus Eccleſiæ periculo conſulitur.

[d] Anſel. *l.* 6. *c.* 29. Pann. *l.* 3. *c.* 53.

GRATIAN. „ CùM ergo ex Sacerdotibus nati, in ſummos Pontifices ſuprà [e] leguntur eſſe promoti, non ſunt intelligendi de fornicatione, ſed de legitimis conjugiis nati: quæ Sacerdotibus ante α prohibitionem ubique licita erant, & in Orientali Eccleſia uſque hodie eis licere probatur. §. 1. Quòd autem vitium originis ſemini imputari negatur, videtur eſſe contrarium illi ſententiæ [f]: *Adulterorum filii abominatio ſunt Domino:* ſed ſicut ſuprà dictum eſt de Presbyterorum filiis; ita & hoc de filiis adulterorum intelligendum videtur; ut illi dicantur eſſe abominatio Domino, ad quos paterna flagitia hereditaria ſucceſſione deſcendunt. Similiter & illud Urbani intelligendum eſt, quod ipſe ſcribit Petronio Legionen. Epiſcopo.

[e] Suprà *c. Oſius.*
[f] *Sap.* 3. ſed paulò aliter.

¶ CORR. ROM. α *Sacerdotibus ante.*] Hîc oſtendit apertè Gratianus, ſe in ea fuiſſe opinione, aliquando in Latina Eccleſia Presbyteris etiam licuiſſe uti conjugio, quod in Eccleſia Græcorum & olim, & nunc permiſſum eſt. Id verò minimè ita eſſe ſuperiùs *initio diſt.* 31. eſt adnotatum. De illis verò, quos anteà narravit creatos fuiſſe ſummos Pontifices, dicendum eſt eos, antequam patres ipſorum ullo ſacro Ordine eſſent decorati, fuiſſe generatos.

XIV. URBANUS II. Petronio Legionen. Epiſcopo. [c. an. 1095. *Româ in Hiſpaniam.*]

De eodem.

QUia ſimpliciter [g] ad Sedem Apoſtolicam veniens humiliter peccatum confeſſus es, quod Pontificii tui videbatur officium impedire, videlicet, quòd ex matre non legitima procreatus ſis, quam vivente propria uxore pater tuus cognoviſſe dignoſcitur [h]: Nos Apoſtolicæ manſuetudinis gratia admonente, à ceteris, quæ Sacerdotium impediunt, criminibus, tam tui profeſſione, quàm fratrum teſtimonio, qui tecum ſunt, immunem te agnoſcentes, & vitam tuam religioſam audientes, ab hujus te peccati vinculo abſolutum in ſuſcepto Sacerdotali officio confirmamus.

[g] Pann. *l.* 3. *cap.* 54.
[h] *al.* dicitur.

BAPTIZATI IN ÆGRITUDINE NON ORDINENTUR.

DISTINCTIO LVII.

GRATIAN. 1. *Pars.* „ ITEM, qui in ægritudine conſtitutus baptizatur, Presbyter ordinari non debet. Unde legitur

I. IN NEOCÆSARIENSI CONCILIO, *c.* 12. [an. 314. *in Cappadocia.*]

Non ordinetur Presbyter, qui in ægritudine conſtitutus baptizatur.

SI quis in ægritudine [a] [1] conſtitutus, fuerit baptizatus, Presbyter ordinari non debet. Non enim fides illius [2] voluntaria, ſed ex neceſſitate eſt [3]: niſi fortè poſteà ipſius [4] ſtudium & fides probabilis fuerit, aut [b] hominum raritas exegerit.

[a] Polyc. *l.* 2. *tit.* 31. Burch. *l.* 4. *c.* 43. Ivo, *p.* 1. *c.* 227. *& p.* 6. *c.* 101.
[b] *al.* &.

¶ CORR. ROM.] Quod Canon hic ſtatuit, videtur multò antè in Romana Eccleſia obſervatum: quemadmodum ex Epiſtola Cornelii Papæ de Novatiano patet, cujus verba relata ab Euſebio Hiſtoriæ Eccleſ. *lib.* 6. *c.* 35. iſtuc ſpectantia, hæc ſunt: *Qui quidem, ubi Exorciſtarum præſidio, ſpiritu illo malo eſſet liberatus, & pòſt in tam gravem morbum, ut jam fermè mori putaretur, incidiſſet; in lecto, in quo decumbebat, aquâ circumfuſus Baptiſmum accepit:* & paulò pòſt, cùm de ipſius ordinatione agit, adjungit: *Qui quidem Epiſcopus, non ſolùm ab univerſo Clero, ſed etiam à multis Laicis vetitus; quoniam minimè licebat quemquam in lecto propter morbum baptizatum, ſicut huic contigerat, in Clerum aſſumi; magnopere poſtulabat, ſibi poteſtatem dari, huic ſoli manus in ſortem Presbyterii imponendi.*

¶ PITH. [1] *Si quis in ægritudine.*] Euſeb. *lib.* 6. *Hiſt. Eccleſ. c.* 35.
[2] *Illius.*] V. C. *illius eſt.*
[3] *Eſt.*] Abeſt à V. C.
[4] *Ipſius.*] V. C. *hujus ipſius.*

MONACHI SINE CONSENSU ABBATIS NON ORDINENTUR.

DISTINCTIO LVIII.

GRATIAN. 1. *Pars.* „ ITEM ex Monachali habitu nullus aſſumitur ad Eccleſiaſticum officium, niſi fuerit oblatus voluntate proprii Abbatis. Unde ſcribit

I. GREGORIUS I. Mariniano Epiſcopo Ravennati, *lib.* 7. *Epiſt.* 18. [a] [an. 598. *Româ in Æmiliam.*]

[a] Paulò aliter.

Monachus non ordinetur Clericus, niſi voluntate Abbatis Epiſcopo fuerit oblatus.

NUllus ad Eccleſiaſticum officium ex Monaſterio producatur Monachus; niſi quem Abbas loci admonitus propria voluntate obtulerit Epiſcopo.

II. *Item* EX CONCILIO CARTHAGINENSI V. *c.* 13. [b] [an. 398. *in Africa.*]

[b] Et in Afric. *c.* 47.

De eodem.

SI quis de alterius Monaſterio repertum α, vel ad Clericatum promovere voluerit, vel in ſuo Monaſterio Majorem monaſterii conſtituere β [1]: Epiſcopus, qui hoc fecerit, à ceterorum communione ſejunctus, ſuæ tantùm plebis communione contentus ſit; & ille neque Clericus γ, neque Præpoſitus perſeveret.

¶ CORR. ROM. α *Repertum.*] Græcè legitur: ἐάν τις ἀπ᾽ ἀλλοτρίου μοναστηρίου ὑποδέξηται τινὰ, id eſt, *ſi quis ab alieno monaſterio receperit aliquem.*
β *Conſtituere.*] Anteà ſequebatur, *ſine licentia Abbatis, & Monachorum:* quæ verba ſunt expuncta; quia abſunt à Concilio Carthag. & Africano, & pleriſque vetuſtis Gratiani codicibus.
γ *Clericus.*] Sequebatur, *neque Canonicus*, quæ ob eaſdem cauſas ſunt ſublata.

¶ PITH. [1] *Conſtituere.*] V. C. *conſtituerit.*

RUDES ET IDIOTÆ NON ORDINENTUR.

DISTINCTIO LIX.

ITEM qui Eccleſiaſticis diſciplinis imbuti, & temporum approbatione diſcuſſi non ſunt, ad ſummum Sacerdotium non aſpirent. Unde ait „ GRATIAN. 1. *Pars.*

I. ZOZIMUS PAPA ad Iſichium Salonitanum Epiſcopum, *Epiſt.* 1. [an. 418. *Româ in Dalmatiam.*]

Non aſpiret ad ſummum Sacerdotium, qui Eccleſiaſticis diſciplinis non eſt imbutus.

QUi Eccleſiaſticis [a] diſciplinis imbutus per ordinem non eſt, & temporum [b] [1] approbatione Divinis ſtipendiis eruditus, nequaquam ad ſummum Eccleſiæ Sacerdotium aſpirare præſumat: & non ſolùm in eo ambitio inefficax habeatur; verùm etiam in Ordinatores ejus, ut careant [c] eo Ordine, quem ſine ordine contra præcepta Patrum crediderant præſumendum.

[a] Anſel. *l.* 6. *c.* 28. Ivo, *p.* 5. *c.* 10. Suprà *diſt.* 36.
[b] temporis. *orig.*
[c] *al.* Ordinatores ejus careant.

¶ PITH. [1] *Temporum.*] *Temporis.* Ita 3. V. C. Creſc.

II. IDEM α eâdem Epiſtolâ. [an. 418. *Româ in Dalmatiam.*]

Ad Sacerdotale Officium, nullus, niſi per ſingulos gradus probatus, accedat.

SI Officia [d] ſecularia Principem locum, non veſtibulum actionis ingreſſis, ſed per ſingulos [e] [2] gradus examinatis, temporibus deferunt; quis ille tam arrogans, tam impudens invenitur, ut in cæleſti militia, quæ propenſiùs ponderanda eſt, & ſicut aurum, repetitis ignibus exploranda [3], ſtatim Dux eſſe deſideret; cùm tyro antè non fuerit, & priùs velit docere, quàm diſcere? Aſſueſcat in Domini caſtris, in Lectorum primitùs gradu Divini rudimenta ſervitii; nec illi vile ſit Exorciſtam, Acolythum, Subdiaconum, Diaconum per ordinem fieri: nec hoc ſaltu, ſed ſtatutis majorum Ordinatione temporibus. Jam verò ad Presbyterii faſtigium talis accedat, ut & nomen ætas impleat, & meritum probitatis ſtipendia antè acta teſtentur. Jure inde ſummi Pontificis locum ſperare debebit. Facit hoc nimia remiſſio Conſacerdotum noſtrorum, qui pompam multitudinis quærunt, & putant ex hac turba aliquid ſibi Dignitatis acquiri. Hinc paſſim numeroſa popularitas etiam his locis, ubi ſolitudo eſt, talium reperitur, dum parochias [f] extendi cupiunt, aut quibus aliud præſtare non poſſunt, Divinos ordines largiuntur. Quod oportet diſtricti ſemper eſſe judicii. Rarum eſt enim omne, quod magnum eſt.

[d] Anſel. *l.* 6. *cap.* 28.
[e] *al.* plurimos. *orig.*
[f] *al.* dum per parochias.

¶ CORR. ROM. α *Idem.*] Caput hoc anteà tribuebatur Urbano. Emendata eſt inſcriptio ex pleriſque vetuſtis Gratiani exemplaribus: habetur enim in eadem Epiſtola.

¶ PITH. [2] *Per ſingulos.*] V. C. *per plurimos gradus examinatos, &c.*
[3] *Exploranda.*] *explorandum.* ſic 3. V. C.

III. *Item* GREGORIUS I. *lib.* 7. *Reg. Epiſt.* 110. [an. 599. *Româ in Galliam.*]

Cujuslibet meriti Laicus ad ſummum non aſpiret Sacerdotium.

HOc ad nos [g] perveniſſe non diſſimili dignum deteſtatione complectimur, quòd quidam deſiderio honoris inflati, defunctis Epiſcopis tonſurantur, & fiunt repentè ex Laicis Sacerdotes: atque inverecundè religioſi propoſiti [h] ducatum arripiunt, qui nec eſſe adhuc milites didicerunt. Quid putamus quòd iſti ſubjectis præſtaturi ſunt, qui antequam diſcipulatûs limen attingant, tenere magiſterii locum non formidant? Qua de re neceſſe eſt, ut quamvis inculpati quiſque ſit meriti, antè tamen per diſtinctos Ordines Eccleſiaſticis exerceatur officiis.

[g] Anſel. *l.* 6. *c.* 32. Polyc. *l.* 2. *tit.* 1.
[h] *al.* præpoſiti.

IV. *Item* CELESTINUS Epiſcopis [4] Galliarum, *Epiſt.* 2. *cap.* 3. [an. 428. *Româ in Galliam.*]